

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

Eiropas Parlamenta un Padomes 2015.gada 25.novembra Regulā ES 2015/2120 noteikto «tīkla neitralitātes» prasību ieviešana

Regulā noteiktās prasības un nosacījumi

Elmārs Lipenbergs

Elektronisko sakaru un pasta departamenta pakalpojumu kvalitātes nodaļas
vadītājs

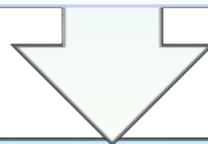
SPRK seminārs par tīkla neitralitāti | Ūnijas ielā 45, Rīgā | 2017.gada 7.jūnijā

Tīkla neitralitātes tiesiskais regulējums

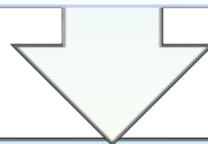
Ko nozīmē tīkla neitralitāte

Tīkla neitralitāte ir princips, ka visa datplūsma internetā tiek apstrādāta vienlīdzīgi

Regula (ES) 2015/2120 2015.gada 25.novembris

Nodrošināt vienlīdzīgu datplūsmas apstrādi, aizsargāt lietotāju tiesības, nodrošināt interneta turpmāku funkcionēšanu un veicināt inovācijas un tehnoloģiju attīstību

BEREC Vadlīnijas (BoR (16) 127) 2016.gada 30.augusts

Vadlīnijas izstrādātas, lai palīdzētu Eiropas valstīm interpretēt un piemērot Regulas noteikumus

Tīkla neitralitātes noteikumu galvenie aspekti

Galalietotāju tiesības attiecībā uz piekļuvi atvērtam internetam

Interneta pakalpojuma sniedzēju komerciālie un tehniskie nosacījumi

Aizliegtie, pamatotie un izņēmuma kārtas datplūsmas pārvaldības pasākumi

Specializēto pakalpojumu sniegšana

Caurskatāmības prasības

Līgumos norādāmā informācija

Galalietotāju tiesības attiecībā uz piekļuvi atvērtam internetam

Interneta pakalpojuma sniedzēju komerciālie un tehniskie nosacījumi

Aizliegtie, pamatotie un izņēmuma kārtas datplūsmas pārvaldības pasākumi

Specializēto pakalpojumu sniegšana

Caurskatāmības prasības

Līgumos norādāmā informācija

Galalietotāju tiesības

Pieklūt un izplatīt
informāciju un
saturu

Lietot un sniegt
pakalpojumus un
aplikācijas

Izmantot
galiekārtas pēc
savas izvēles

Neatkarīgi no galalietotāja vai
pakalpojuma sniedzēja atrašanās
vietas vai informācijas, satura,
aplikācijas vai pakalpojuma
atrašanās vietas, avota vai
galamērķa

Galalietotāju tiesības attiecībā uz piekļuvi atvērtam internetam

Interneta pakalpojuma sniedzēju komerciālie un tehniskie nosacījumi

Aizliegtie, pamatotie un izņēmuma kārtas datplūsmas pārvaldības pasākumi

Specializēto pakalpojumu sniegšana

Caurskatāmības prasības

Līgumos norādāmā informācija

Komerčiālie un tehniskie nosacījumi

- Līgumi starp interneta pakalpojuma sniedzējiem un galalietotājiem var saturēt dažādus komerciālus (kā maksa, tarifikācija), tehniskus (kā datu apjoms, pieslēguma ātrums) un citus komercdarbības prakses nosacījumus, ja tie neierobežo lietotāju tiesības
- Citi komercdarbības prakses piemēri:
 - Piekļuve interneta pakalpojumam bez datu apjoma uzskaites noteiktā laika periodā neatkarīgi no izmantotām aplikācijām, piemēram, naktī vai brīvdienās
 - Iespēja iegādāties papildu datu apjomu, kad ir sasniegts datu apjoma limits
 - Interneta piekļuves pakalpojumu sniegšana komplektā ar aplikāciju, piemēram, izmantot aplikāciju bez abonēšanas maksas
 - **«Zero-rating» prakse** – piedāvājums, kad interneta pakalpojuma sniedzējs neuzskaita patērētos datus par noteiktu aplikāciju izmantošanu

Regula neaizliedz «Zero-rating», ja tas atbilst noteiktām prasībām

Kas jāņem vērā izvērtējot zero-rating praksi

- Galveno Regulas mērķu pārkāpšana
- Interneta pakalpojuma sniedzēju, kā arī satura un aplikāciju pakalpojumu sniedzēju tirgus pozīcija
- Ietekme uz patērētāju lietotāju tiesībām
- Ietekme uz satura un aplikāciju sniedzēju lietotāju tiesībām
- Prakses mērogs un alternatīvu piedāvājumu pieejamība

Nav pieļaujama satura pakalpojumu sniedzēju diskriminācija

Kad zero-rating piedāvājums vērtējams kā pārkāpums

- Ja, sasniedzot datu apjoma limitu, visas aplikācijas tiek palēninātas vai bloķētas, izņemot **zero-rating** aplikāciju

Galalietotāju tiesības attiecībā uz piekļuvi atvērtam internetam

Interneta pakalpojuma sniedzēju komerciālie un tehniskie nosacījumi

Aizliegtie, pamatotie un izņēmuma kārtas datplūsmas pārvaldības pasākumi

Specializēto pakalpojumu sniegšana

Caurskatāmības prasības

Līgumos norādāmā informācija

Datplūsmas pārvaldības prasības un aizliegtie pasākumi

- Interneta piekļuves pakalpojuma sniedzējiem visa datplūsma jāapstrādā vienādi, neatkarīgi no aplikācijām vai galalietotājiem
- Aizliegtie datplūsmas pārvaldības pasākumi:
 - bloķēšana
 - satura modificēšana
 - ierobežojumi
 - mijiedarbība
 - degradācija
 - diskriminācija

Noteiktam saturam, aplikācijām un pakalpojumiem vai to kategorijām

Aizliegtie datplūsmas pārvaldības pasākumi

Bloķēšana/ trotelēšana	Piekļuves bloķēšana saturam, aplikācijām/ portu bloķēšana/ noteikta datplūsmas apspiešana u.tml.
Ātruma palēnināšana	Palēnināts ātrums noteiktam datplūsmas tipam
Satura modificēšana/izmaiņa	Satura izmaiņas, piemērojot noteiktas datu kompresijas/ saspiešanas metodes (<i>lossy compression</i>); neattiecas uz kompresijas/saspiešanas tehnikām, kas samazina apjomu, nemainot saturu (<i>loseless compression</i>)
Iejaukšanās/mijiedarbība	Piemēram, TCP <i>spoofings</i> – izseko TCP pakešu plūsmu un vilto paketes ar iestatītu atmešanas karodziņu, tādējādi, apraujot savienojumu starp divām iekārtām
Ierobežojumi	Ierobežojumi pret lietojamām galiekārtām, piekļuves ierobežojumi, tajā skaitā interneta dalīšana citām lietotāja iekārtām
Degradācija	kopējā piekļuves pakalpojuma kvalitātes pasliktināšanās – viena datplūsmas tipa degradēšana par labu citam, piemēram, specializēto pakalpojumu
Diskriminācija	Piekļuves/ātruma ierobežošana noteiktam saturam/ aplikācijām/pakalpojumiem to grupām u.tml.

Attaisnota datplūsmas pārvaldība

- Lai uzlabotu kopējo pārraides kvalitāti un «lietotāju pieredzi», interneta pakalpojumu sniedzēji var veikt «attaisnotu datplūsmas pārvaldību», kura var tikt piemērota, diferencējot starp objektīvi atšķirīgām datplūsmas kategorijām
- Lai identificētu atšķirīgas datplūsmas kategorijas, interneta pakalpojuma sniedzēji balstās uz informāciju, kas pieejama pārsūtāmo pakešu galvenēs:
 - netiek pārskatīts pakešu saturs
 - kriptēta datplūsma netiek apstrādāta mazāk labvēlīgi tikai tāpēc, ka ir kriptēta

Izņēmuma kārtas datplūsmas pārvaldība

- Izņēmumi, kad datplūsmas pārvaldība, kas pārkāpj Regulā atrunātos aizliegumus ir pieļaujama:
 - Saskaņā ar likumiem
 - Integritātes un drošuma saglabāšana
 - Tīkla pārblīves novēršana
- Datplūsmas pārvaldības pasākumi, kas pieļaujami izņēmuma kārtā, var būt piemēroti tikai tad, **kad tas nepieciešams** un tikai **tik ilgi, cik nepieciešams**

Galalietotāju tiesības attiecībā uz piekļuvi atvērtam internetam

Interneta pakalpojuma sniedzēju komerciālie un tehniskie nosacījumi

Aizliegtie, pamatotie un izņēmuma kārtas datplūsmas pārvaldības pasākumi

Specializēto pakalpojumu sniegšana

Caurskatāmības prasības

Līgumos norādāmā informācija

Interneta piekļuves pakalpojums un specializētais pakalpojums

- **Interneta piekļuves** pakalpojums ir publisks elektronisko sakaru pakalpojums, kas nodrošina pieeju nacionāliem un starptautiskiem interneta resursiem
- **Specializētais pakalpojums** ir tāds pakalpojums, kura sniegšanai nepieciešams īpašs kvalitātes līmenis, ko nav iespējams nodrošināt ar parasto «*best effort*» datu pārraidi.
- Lai pakalpojums atbilstu specializētā pakalpojuma definīcijai, tam ir jāatbilst sekojošām prasībām:
 - Tas netiek piedāvāts kā interneta piekļuves pakalpojuma aizstājējs
 - Tīkla kapacitāte ir pietiekama, lai sniegtu specializētos pakalpojumus papildus interneta piekļuves pakalpojumiem
 - Šie pakalpojumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu īpašu pakalpojuma kvalitātes līmeni
- **Raksturīgākie specializēto pakalpojumu piemēri:**
 - VoLTE (balss pārraide izmantojot LTE tīklu), pārvaldītie VoIP fiksētajos balss telefonijas tīklos
 - Televīzijas pakalpojums izmantojot interneta protokolu – IPTV
 - Reālā laika veselības pakalpojumi, piemēram, attālinātā ķirurģija
 - machine-to-machine pakalpojumi u.c.

Galalietotāju tiesības attiecībā uz piekļuvi atvērtam internetam

Interneta pakalpojuma sniedzēju komerciālie un tehniskie nosacījumi

Aizliegtie, pamatotie un izņēmuma kārtas datplūsmas pārvaldības pasākumi

Specializēto pakalpojumu sniegšana

Caurskatāmības prasības

Līgumos norādāmā informācija

Caurskatāmība un līgumos iekļaujamā informācija

- Interneta pakalpojuma sniedzējiem līgumos ar galalietotājiem jānorāda visa būtiskā informācija par sniegtajiem pakalpojumiem un jāpublicē tā, piemēram, savā mājaslapā
- Informācijai jābūt skaidrai un saprotamai, viegli pieejamai, salīdzināmai un jēgpilnai
- Sniegtajai informācijai jāatspoguļo:
 - Jebkādi datplūsmas pārvaldības pasākumi, kurus piemēro pakalpojuma sniedzējs, gadījumi, kad tie tiek piemēroti un to ietekme uz galalietotājiem
 - Ātrumi (atkarībā no tīkla veida – fiksēts vai mobils) un citi kvalitātes parametri, kuri var radīt ietekmi uz interneta pakalpojumu
 - Datu apjoma limiti un citi komercdarbības nosacījumi
 - Sūdzību izskatīšanas procedūras

Līgumā norādāmās pakalpojumu kvalitātes parametru vērtības

Regula ES 2015/2120

(2015.gada 25.novembris)

Fiksētais tīkls

- minimālais,
- maksimālais,
- parasti pieejamais un
- reklamētais pieslēguma ātrums

Mobilais tīkls

- paredzētais maksimālais un
- reklamētais pieslēguma ātrums

Nosacījumi Vispārējās atļaujas noteikumos

(grozījumi ar SPRK padomes 30.03.2017. lēmumu Nr. 1/14)

- Minimālais garantētais pieslēguma ātrums fiksētajā tīklā nav zemāks kā **20%** no norādītā maksimālā pieslēguma ātruma
- Platjoslas interneta pakalpojumam mobilajā tīklā minimālais garantētais pieslēguma ātrums **$\geq 256\text{kbit/s}$**

Regulatora loma – uzraudzības pienākumi

Uzraudzīt, vai tiek ierobežotas galalietotāju tiesības

Uzraudzīt līguma nosacījumus un komerciālās prakses

Uzraudzīt datplūsmas pārvaldību

Uzraudzīt un novērtēt interneta piekļuves pakalpojuma darbību un specializēto pakalpojumu ietekmi uz tā vispārīgo kvalitāti

Uzraudzīt, vai interneta piekļuves pakalpojuma sniedzēji ievēro caurskatāmības prasības

Regulatora loma – noteikumu piemērošana

Pieprasīt interneta pakalpojuma sniedzējiem novērst tos faktorus, kas izraisa pakalpojuma degradāciju

Pieprasīt interneta pakalpojuma sniedzējiem pārtraukt piemērot noteiktus datplūsmas pārvaldības pasākumus

Uzlikt minimālās pakalpojumu kvalitātes prasības

- Minimālais garantētais pieslēguma ātrums fiksētajā tīklā nav zemāks kā 20% no norādītā maksimālā pieslēguma ātruma
- Platjoslas interneta pakalpojumam mobilajā tīklā minimālais garantētais pieslēguma ātrums $\geq 256\text{ kbit/s}$

Regulatora loma – noteikumu piemērošana

Uzlikt prasības nodrošināt citus atbilstošus un nepieciešamus pasākumus, piemēram, attiecībā uz pakalpojuma sniedzēja pienākumu nodrošināt pietiekošu tīkla kapacitāti, lai sniegtu augstas kvalitātes interneta pakalpojumus

Pieprasīt interneta pakalpojuma sniedzējiem pārtraukt specializēto pakalpojumu sniegšanu gadījumā, ja tīkla kapacitāte nav pietiekoša interneta piekļuves pakalpojuma kvalitatīvai sniegšanai, vai specializētais pakalpojums tiek piedāvāts kā interneta pakalpojuma aizstājējs

Uzlikt naudas sodus vai pieņemt lēmumus par prettiesiskas rīcības izbeigšanu pārkāpumu gadījumā

- APK 148.1 un 158.6 pants. Par datu plūsmas ātruma un datu apjoma prasību pārkāpšanu un noteiktas informācijas neietveršanu elektronisko sakaru pakalpojumu līgumā (El.sak.lik.8.p.23.p.):
- Brīdinājums
- Naudas sods fiziskām personām – 70-700 eiro; amatpersonām – 140-700 eiro; juridiskām personām – 140-14000 eiro

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

Eiropas Parlamenta un Padomes 2015.gada 25.novembra Regulā ES 2015/2120 noteikto «tīkla neitralitātes» prasību ieviešana

Regulatora plānotie pasākumi tīkla neitralitātes uzraudzībā

Inga Smirnova

Elektronisko sakaru un pasta departamenta Pakalpojumu kvalitāte nodaļas vecākā eksperte

SPRK seminārs par tīkla neitralitāti | Ūnijas ielā 45, Rīgā | 2017.gada 7.jūnijā

2017.gadā plānotie pasākumi

Galalietotāju sūdzību analīze

Tehnisko mērījumu veikšana

Normatīvo aktu grozījumi

Komersantu aptauja

Komersantu aptauja

Komerčiālie
piedāvājumi

Datplūsmas
pārvaldība

Caurskatāmības
prasības

I Komerciālie piedāvājumi

KOMERCIĀLIE PIEDĀVĀJUMI¹

¹Aizpilda komersanti, kas sniedz interneta pakalpojumu mobilā elektronisko sakaru tīklā

1. Vai komersants piedāvā lietotājiem iespēju izmantot satura pakalpojumus bez datu patēriņa uzskaites (zero-rating aplikācijas)?
☐ Jā ☐ Nē
2. Vai, beidzoties izvēlētā tarifu plāna datu apjomam, lietotājs var turpināt lietot zero-rating aplikāciju bez ierobežojumiem?
☐ Jā ☐ Nē
3. Vai kāds no tarifu plāniem ierobežo interneta pieslēguma dalīšanu citām ierīcēm?
☐ Jā ☐ Nē

II Datplūsmas pārvaldība

DATPLŪSMAS PĀRVALDĪBA

4. Vai komersants veic datplūsmas pārvaldību, nosakot priekšroku kādam noteiktam datplūsmas tipam?

☐ Jā ☐ Nē

Kāda tipa datplūsmai
tiek dota priekšroka?

Kādam nolūkam?

Kā tiek noteikts
datplūsmas tips?

5. Vai komersants veic portu bloķēšanu?

☐ Jā ☐ Nē

Kādi porti tiek bloķēti?

Kādam nolūkam?

6. Vai komersants piemēro kādus citus ierobežojumus vai veic cita veida datplūsmas pārvaldību?

☐ Jā ☐ Nē

Kādus?

Kādam nolūkam?

7. Vai komersants veic pastāvīgu datplūsmas monitoringu?

☐ Jā ☐ Nē

Kādam nolūkam?

8. Vai komersants sniedz pakalpojumus ar garantētu pakalpojumu kvalitāti (piemēram, VoLTE, IPTV un tml.)

☐ Jā ☐ Nē

Kādus?

III Caurskatāmības prasības

CAURSKATĀMĪBAS PRASĪBAS

9. Vai Regulā noteiktā līgumos iekļaujamā informācija ir ietverta komersanta līgumos ar galalietotājiem?

☐ Jā, informācija ir iekļauta visos spēkā esošos līgumos (līgumi, kas noslēgti pirms 2015.gada 29.novembra, ir atjaunoti)

☐ Jā, informācija ir iekļauta līgumos, kas noslēgti pēc 2015.gada 29.novembra

☐ Nē

Cits

Līgumā norādāmās pakalpojumu kvalitātes parametru vērtības

Regula ES 2015/2120 (2015.gada 25.novembris)

Fiksētais tīkls

- minimālais,
- maksimālais,
- parasti pieejamais un
- reklamētais pieslēguma ātrums

Mobilais tīkls

- paredzētais maksimālais un
- reklamētais pieslēguma ātrums

Pieslēguma ātruma vērtības fiksētajā tīklā

- **Maksimālais ātrums** – ātruma diapazona robežas*, kurās ietilpst maksimālās ātruma vērtības, kādas komersants apņemas sniegt lietotājam
- **Minimālais garantētais ātrums** – ne mazāks kā 20% no maksimālā ātruma
- **Parasti pieejamais ātrums** – vidējais ātrums, kāds pieejams pastāvīgi diennakts laikā, izņemot pīķa stundas
- **Reklamētais ātrums** – ātruma diapazona robežas*, kurās ietilpst konkrētam tarifu plānam pieejamās pieslēguma ātruma vērtības

**Atbilstoši Elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes prasību, kvalitātes pārskatu iesniegšanas un publiskošanas noteikumiem (7.pielikums) un Noteikumiem par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai iesniedzamo informāciju (4.pielikums)*

Pieslēguma ātruma vērtības mobilajā tīklā

- **Paredzētais maksimālais ātrums** – ātruma diapazona robežas*, kurās ietilpst maksimālās ātruma vērtības, kādas komersants apņemas sniegt lietotājam
- **Reklamētais ātrums** – ātruma diapazona robežas*, kurās ietilpst konkrēta tarifu plānam vai tehnoloģijai pieejamās ātruma vērtības

**Atbilstoši Elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes prasību, kvalitātes pārskatu iesniegšanas un publiskošanas noteikumiem (7.pielikums) un Noteikumiem par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai iesniedzamo informāciju (4.pielikums)*

Aktuālie tarifu plāni fiksētajā tīklā

FIKSĒTAIS ELEKTRONISKO SAKARU TĪKLS									
Tarifa plāna nosaukums	Minimālais garantētais ātrums		Maksimālais ātrums		Parasti pieejamais ātrums		Reklamētais ātrums		Cena
	Lejupielādes	Augšupielādes	Lejupielādes	Augšupielādes	Lejupielādes	Augšupielādes	Lejupielādes	Augšupielādes	

Aktuālie tarifu plāni mobilajā tīklā

MOBILAIS ELEKTRONISKO SAKARU TĪKLS							
Tarifa plāna nosaukums	Paredzētais maksimālais ātrums		Reklamētais ātrums		Datu apjoms	Ierobežojumi	Cena
	Lejupielādes	Augšupielādes	Lejupielādes	Augšupielādes			

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

Paldies!

sprk@sprk.gov.lv | www.sprk.gov.lv | [Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija - SPRK](#)